

Рівненський державний гуманітарний університет
Рівненський інститут слов'янознавства
Київського славістичного університету

ISSN 2542-0412
(2014)

СЛОВ'ЯНСЬКИЙ ВІСНИК

Збірник наукових праць

Випуск 19

Серія «Історичні та політичні науки»

Наукова редакція:

доктор політичних наук, професор Б. М. Юськів

Рівне – 2014

Рецензенти: Фісанов Володимир Петрович – доктор історичних наук, професор;
Федуняк Сергій Георгійович – доктор політичних наук, професор.

Редакційна колегія серії „Історичні та політичні науки“:

Головний редактор: Юськів Богдан Миколайович – доктор політичних наук, професор;
Заступ. головного редактора: Тихомирова Євгенія Борисівна – доктор політичних наук, професор;
Троян Сергій Станіславович – доктор історичних наук, професор.

Відповідальний секретар:

Парфенюк Володимир Миколайович – кандидат політичних наук, доцент

Члени редколегії:

Алексеев Юрій Миколайович – доктор історичних наук, професор;
Ільюшин Ігор Іванович – доктор історичних наук, професор;
Киридон Алла Миколаївна – доктор історичних наук, професор;
Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор;
Стоколос Надія Георгіївна – доктор історичних наук, професор;
Шведова-Водка Галина Миколаївна – доктор історичних наук, професор;
Шелюк Людмила Олександрівна – кандидат історичних наук, доцент;
Гон Максим Мойсейович – доктор політичних наук, професор;
Ткач Олег Іванович – доктор політичних наук, професор;
Федуняк Сергій Георгійович – доктор політичних наук, професор;
Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор;
Юрченко Сергій Васильович – доктор політичних наук, професор.

Друкується за ухвалою вчених рад Рівненського інституту слов'янознавства Київського слав'яністичного університету (протокол №5 від 12 травня 2014 р.) і Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №5 від 13 травня 2014 р.).

Спікласновники: Рівненський державний гуманітарний університет, Рівненський інститут слов'янознавства Київського слав'яністичного університету.

Регістраційне свідоцтво наукового збірника №4757, серія КВ від 22.12.2000 р.

Збірник затверджено постановою президії ВАК України як фахове наукове видання з історичних та політичних наук, протокол №1-05/3 від 14 квітня 2010 р.

Слов'янський вісник: збірник наукових праць. Серія „Історичні та політичні науки“ / Рівненський державний гуманітарний університет, Рівненський інститут слов'янознавства Київського слав'яністичного університету. – Випуск 19. – Рівне, 2014. – 170 с.

У збірнику висвітлюються питання всесвітньої історії, історії та політики слов'янських країн, міжнародних відносин і політичного життя. Важлива увага приділена проблемам української історії та політики, що осмислюються як у контексті розвитку інших слов'янських народів, так і в загальноцивілізаційному руслі.

Видання розраховане на науковців, викладачів, а також усіх, хто цікавиться проблемами всесвітньої та української історії, політології та міжнародних відносин.

Троян С. С. НА ШЛЯХУ ДО СВІТОВОЇ ВІЙНИ: А. фон ТІРПІЦ І ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКІ ПЛАНИ КАЙЗЕРІВСЬКОЇ НІМЕЧЧИНИ НА РУБЕЖІ ХІХ – ХХ СТ.	70
Харитоненко М. В. АМЕРИКАНО-ІРАНСЬКІ ПРОТИРІЧЧЯ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ	74
Хитровська Ю. В. ОФІЦІЙНІ ПОЗИЦІЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ТА РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКОВ ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ ЩОДО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ІДЕОЛОГІЇ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.	78
Шеретюк Р. М. ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ЕТНОКОНФЕСІЙНОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ ЩОДО ГРЕКО- УНІАТСЬКОЇ ЦЕРКВИ НА ПРАВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ: ЗА МАТЕРІАЛАМИ ОБЛАСНИХ ДЕРЖАВНИХ АРХІВІВ (КІНЕЦЬ ХVІІІ – ХІХ СТ.)	81
Цецяк Я. П. РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН НА ВОЛИНІ (КІНЕЦЬ ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.)	86
Małecka Anna A BLOW TO POLISH SCIENCE: THE ARREST OF PROFESSORS OF THE ACADEMY OF MINING IN SONDERAKTION KRAKAU	91
Stark Katarzyna HISTORIA W ULĘCIU MIKOŁAJA BIERDIAJEWА	95
ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	99
Боклінка О. О. УКРАЇНОФОБІЯ ТА РОСІЙСЬКИЙ ШОВІНІЗМ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА НАСЛІДКИ	99
Волошин Н. В. ЗОВНІШНЄ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ З ІСТОРІЇ У ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН	103
Головчук О. В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ КОНЦЕНТРАЦІЇ І ПРОЗОРОСТІ СУСПІЛЬНО- ПОЛІТИЧНИХ ЗМІ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВАХ	107
Голуб'як Н. Р. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	111
Закіров М. Б. М. О. БЕРДЯЄВ: ПЕРЕЛОМЛЕННЯ ІДЕЙ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В РЕАЛІЯХ РОСІЙСЬКОГО СВІТОСПРИЙНЯТТЯ	115
Карпчук Н. П. СУБ'ЄКТИ ТА ОБ'ЄКТИ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРАНСКОРДОННОЇ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ТА РУМУНІЇ	120
Кіянка І. Б. РЕАЛІЗАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ У КОНТЕКСТІ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЗМІН В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	124
Крет О. В. ПРОЦЕС ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУ В УКРАЇНІ	128

Крет Р. М. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ АСПЕКТІВ ПОБУДОВИ СОЮЗНОЇ ДЕРЖАВИ БІЛОРУСІ ТА РОСІЇ.....	131
Лаврук Т. П. МАСОВА КУЛЬТУРА ЯК СИМУЛЯТОР ГЕОПОЛІТИЧНОЇ РЕАЛЬНОСТІ.....	135
Лещенко О. А. ЮНЕСКО – СТВОРЕННЯ, ГОЛОВНІ ФУНКЦІЇ ТА НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ.....	140
Мовчанюк Т. В. ІМІДЖ УКРАЇНИ В ЦЕНТРАЛЬНИХ ГАЗЕТАХ БІЛОРУСІЇ «СОВЕТСКАЯ БЕЛАРУСЬ» ТА «НАРОДНАЯ ГАЗЕТА» (2010-2013 РР.): КОНТЕНТ-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	143
Остап'як В. І. ЧИННИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ДЕЗІНТЕГРУЮЧІ ФАКТОРИ УКРАЇНИ.....	148
Постельжук О. П. ЕКСТРЕМІЗМ УВО ТА ОУН ЯК МЕТОД БОРОТЬБИ З УКРАЇНСЬКИМ ОПОРТУНІЗМОМ В ПІ РЕЧІ ПОСПОЛІТІЙ.....	151
Хаврук І. А. КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОЦЕС У РЕСПУБЛІЦІ БІЛОРУСЬ: РОЛЬ РЕФЕРЕНДУМУ В ПРИЙНЯТТІ КОНСТИТУЦІЇ.....	155
Юськів Б. М. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЕКТІВ ТРАНСКОРДОННОЇ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ТА БІЛОРУСІ.....	158
Gitling Maciej. EDUCATIONAL AND PROFESSIONAL ASPIRATIONS OF YOUNG PEOPLE.....	163

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ 168

Р. М. Крет

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ АСПЕКТІВ ПОБУДОВИ СОЮЗНОЇ ДЕРЖАВИ БІЛОРУСІ ТА РОСІЇ*(Крет Роман Михайлович – кандидат політичних наук, доцент кафедри документальних комунікацій Рівненського державного гуманітарного університету).**Присвячено встановленню особливостей інформаційного забезпечення зовнішніх політичних відносин побудови Союзної держави Білорусі і Росії, вивченню їх характеру і динаміки.**Ключові слова:* інформаційне суспільство, Союзна держава, Білорусь, Росія, зовнішня політика, засоби масової інформації.*Стаття посвячена встановленню особливостей інформаційного забезпечення зовнішніх політичних відносин побудови Союзного державства Білорусі і Росії, вивченню їх характеру і динаміки.**Ключевые слова:* информационное общество, Союзное государство, Беларусь, Россия, внешняя политика, средства массовой информации.*The article is devoted to providing information features external political relations of building the Union State of Belarus and Russia, the study of the nature and dynamics.**Keywords:* information society, the Union State of Belarus, Russia, foreign policy, the media.**Постановка наукової проблеми та її значення.**

Функціонування зовнішньополітичного механізму сучасної держави неможливе без широкої розгалуженої системи інформації, котра забезпечує безперервний процес збору, обробки, зберігання, пошуку, використання і передачі всієї суми даних і даних (як внутрішніх, так і зовнішніх), необхідних і достатніх для прийняття рішень в галузі зовнішньої політики. Інформація служить важливим поживним джерелом зовнішньополітичного процесу, допомагає орієнтуватися в змінах обстановки, сприймає і аналізує її, окреслює найбільш доцільні політичні дії на міжнародній арені.

Але значення інформації не обмежується тим, що вона являється самостійним компонентом зовнішньополітичного процесу або тим, що вона пов'язана з прийняттям рішень. Без неї неможливі і інші функції управління в галузі зовнішньої політики – прогнозування і планування, організація, регулювання і координація діяльності різноманітних ланок зовнішньополітичного механізму, контроль і оцінка результатів вжитих заходів за допомогою механізму зворотного зв'язку.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю вивчення інформаційного забезпечення зовнішньополітичних аспектів побудови Союзної держави Білорусі і Росії як унікального інтеграційного утворення субрегіонального рівня. Крім того, безпосередньо наукова потреба вивчення інформаційних зовнішньополітичних аспектів формування і розвитку Союзної держави Білорусі і Росії означена тою ціллю, яку відіграє Союзна держава в процесі російсько-білоруської інтеграції.

Аналіз останніх досліджень.

Важливим джерелом для дослідження інформаційного забезпечення процесу побудови Союзної держави Білорусі і Росії в цілому є весь комплекс нормативно-правових актів, прийнятих в 1999 – 2013 рр., а також ряд документів, які регламентують роботу союзних органів або являються результатом їх роботи. Необхідно при цьому враховувати, що, не дивлячись на їх чисельність, вони не можуть вичерпно пояснити труднощі союзної побудови.

Основну кількість джерел складають статті російських і білоруських центральних газет і журналів про діяльність Союзної держави за останній період часу. Використання преси як основного джерела дослідження зовнішньополітичних аспектів побудови Союзної держави обумовлено наступним: біля 80% інформації суспільство отримує з каналів телебачення. Тим не менше, навіть в епоху масового розвитку електронних ЗМІ преса зберігає важливе, а в багатьох випадках значне місце в структурі політичної пропаганди. Як правило, матеріали преси і телебачення доповнюють одне одного. Інтереси, що стоять за інформаційною політикою, можна аналізувати за допомогою преси з не меншим успіхом, ніж за допомогою телебачення. Найбільш повну офіційну точку зору висвітлюють «Советская Беларусь», «Союзное вече», «Новости Беларуси», «Союзное государство», «Союз Беларусь – Россия», «Обозреватель», «Свободная мысль», «Независимая газета» и др.

В концептуальному плані зміст дослідження базується на наукових підходах, вироблених в працях російських і білоруських дослідників. Російські і білоруські науковці О. Садовська, В. Снапковський, А. Судас, А. Суздальцев, В. Улахович, В. Шадурський, О. Шарпа та ін. оцінюють не тільки стан відносин Москви з Мінськом, хід інтеграції, але і її бажаність для своїх країн. Важливо, що саме остання позиція є ключовою, тобто такою, від якої дослідники відштовхуються в своїх міркуваннях.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є встановлення особливостей інформаційного забезпечення зовнішньополітичних аспектів побудови Союзної держави Білорусі і Росії. Завданням є проаналізувати роль засобів масової інформації в процесі побудови Союзної держави.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів.

Протягом усього часу, що минув після розпаду Радянського Союзу, серед політиків, та і в суспільстві в цілому, не припинялись дискусії. Дискутували про долю пострадянського простору, про те, чи є реальні можливості хоча б в якій мірі зберегти те позитивне, що було накопичене в радянський час в галузі економічної взаємодії, культури і гуманітарних контактів. Лідери деяких країн пропонували різноманітні варіанти, але на

шлях практичної інтеграції стали в свій час тільки Білорусь і Росія, прийнявши рішення про створення Союзної держави.

Створення Союзної держави являється своєрідним політичним експериментом, який не має аналогів в світовій історії. Політики двох країн, реалізуючи союзний проєкт, змогли створити систему, яка дозволяє використовувати переваги, надані самим фактом інтеграції. І кожна з цих переваг має цілком відчутне втілення в реальне життя: законодавче забезпечення рівних прав громадян двох країн, створення єдиної митної зони, розвиток спільних економічних проєктів в рамках союзних програм, об'єднання зусиль у військово-технічній сфері, створення єдиного інформаційного простору і т.д.[1].

На даному етапі, згідно висновків юристів, політиків, істориків, соціологів, автор даного дослідження погоджується з тим, що Союзна держава дійсно являється «квазідержавою» або державоподібним утворенням. Пропонується наступне визначення Союзної держави Білорусі і Росії. Союзна держава – це унікальне міждержавне утворення, що являє собою парадержаву, яка має ключові риси «держави-процесу», котрі відображають динаміку і специфіку перехідного етапу до більш згуртованого державного єднання суверенних суб'єктів Союзної держави. Суб'єкти Союзної держави продовжують свою взаємодію на міжнародній арені в рамках здійснюваної Програми узгоджених дій в галузі зовнішньої політики держав-учасників Договору про створення Союзної держави на 2012-2013рр. і реалізації поточної Програми на 2014-2015 рр.

Неодмінною являється актуальність зовнішньополітичної взаємодії Білорусі і Росії з широкого спектру міжнародних питань. В спільній зовнішньополітичній діяльності існуючих органів Союзної держави єдиним інститутом Союзної держави, який планомірно здійснює зовнішньополітичну діяльність, являється Парламентське Зібрання Союзу Білорусі і Росії. Парламентська дипломатія Союзної держави, здійснювана Парламентським Зібранням Союзної держави, насамперед з допомогою Комісії Парламентського Зібрання з питань зовнішньої політики, являється реальною і надто суттєвою складовою зовнішньополітичної діяльності Союзної держави, націленої в першу чергу на проведення узгодженої зовнішньої політики Республіки Білорусь і Російської Федерації.

За час просування на шляху побудови Союзної держави зроблено немало по збереженню і розвитку відносин дружби, співробітництва і добросусідства Республіки Білорусь і Російської Федерації, білорусів і росіян, створення основ Союзної держави. Дана робота здійснюється за допомогою активної інформаційної підтримки, постійному інформуванню білорусів і росіян про зовнішню політику Союзної держави.

Співробітництво Білорусі і Росії в галузі інформації спирається на надійну правову основу. Так, 19 лютого 1998 року було укладено міжурядову Угоду про співробітництво в галузі друку, яка гарантувала вільний і рівноправний доступ громадян Білорусі і Росії до друкованої продукції. Спільним рішенням колегій Держкомдруку Білорусі і Держкомдруку Росії від 15 лютого 1999 року скасована процедура видачі дозволу для розповсюдження білоруських періодичних друкованих видань на території Російської Федерації, російських – на території Республіки Білорусь.

З 2007 року кожного року реалізується План заходів про створення єдиного інформаційного простору Союзної держави в галузі засобів масової інформації, в основу якого покладений принцип підвищення ефективності вже діючих спільних білорусько-російських інформаційних проєктів, реалізація конкретних практичних заходів, направлених на поглиблення і розширення двохстороннього співробітництва. Координаторами виконання плану визначені Постійний комітет Союзної держави, Міністерство інформації Республіки Білорусь і Міністерство зв'язку і масових комунікацій Російської Федерації. Проводиться активна робота по удосконаленню системи захисту загальних інформаційних ресурсів Білорусі і Росії в рамках союзних програм [2].

Роль ЗМІ у формуванні Союзної держави Білорусі і Росії важко переоцінити: вони інформують людей про успіхи і проблеми, права і можливості, аналізують те, що відбувається, ставлять проблеми і допомагають шукати шляхи їх вирішення. В результаті вони формують відношення людей до політичних аспектів Союзної держави, її іміджу, згуртовують її прихильників. На сьогоднішній день дуже важливо доносити до людей виважену і точну інформацію, роблячи це максимально доброзичливо, розуміючи всю міру відповідальності за кожне друковане або ефірне слово.

В 1998 році була створена Телерадіомовна організація Союзної держави (ТРО Союзу), основним напрямком діяльності котрої є інформаційний супровід політики процесу побудови Союзної держави. За останні роки телерадіопередачі ТРО Союзу були представлені в ефірі каналів: «Общенациональное телевидение», «Первый», «Столичное телевидение», «Беларусь-ТВ», «Первый национальный канал Белорусского радио» (Республіка Білорусь); «Россия», «ТВ Центр», «Культура», «Звезда», «Рен-ТВ», радіо «Маяк», радіо «Росни» и «Голос Росни» (Російська Федерація). Щотижнева програма «Тележурнал «Союз» виходить на телеканалі «Общенациональное телевидение» і на міжнародному супутниковому телеканалі «Беларусь-ТВ». В Російській Федерації на радіо «Росії» виходять «Новости Союзного государства» і аналітична програма «Радиожурнал СОЮЗ».

Для розширення зони охоплення в 2007 році почав власне мовлення союзний супутниковий телеканал ТРО Союзу, в програмний пакет якого входять інформаційні і інформаційно-аналітичні, публіцистичні і культурно-пізнавальні програми, такі як «Тележурнал «Союз», «Союзинформ», «Союзний проєкт», «Время Союза» та інші. З березня 2009 року телеканал почав транслюватися в кабельних мережах на територіях Білорусі і Росії.

Створений Інтернет-сайт ТРО Союзу. Він нагороджений хрустальним кубком переможця за 1-е місце в номінації «Информационный портал» за підсумками Інтернет-премії «Тибо-2009».

Серйозна робота по об'єктивному висвітленню заходів зовнішньополітичного процесу побудови Союзної держави проводиться за допомогою союзних ЗМІ.

Союзні друковані ЗМІ представлені двома виданнями – газетами «Союз. Беларусь – Россия» (додаток до газет «Советская Белоруссия» і «Российская газета») і «Союзное Вече» (додаток до газети «Народная газета» на території Білорусі. Крім того «Союзное Вече» виходить самостійним тиражем на території Росії) [3].

Пріоритетними темами газети «Союз. Беларусь – Россия» є висвітлення діяльності Вищої Державної Ради Союзної держави, Ради Міністрів Союзної держави і Парламентського Зібрання Союзу Білорусі і Росії, реалізація союзних програм в галузі політики, економіки, освіти і інших сферах. На сторінках «Союзу» друкують свої статті білоруські і російські журналісти.

Офіційним виданням Парламентського Зібрання Союзу Республіки Білорусь і Російської Федерації є газета «Союзное Вече». Видається вона з 2000 року і орієнтована на висвітлення діяльності співробітництва Парламентів Білорусі і Росії, діяльності союзних і національних громадських організацій, пропаганди ініціатив громадськості по подальшій інтеграції двох братських країн і народів. Газета висвітлює різноманітні конструктивні точки зору про ту чи іншу проблему в житті Союзної держави.

Сторінки «Союзного Вече» – це своєрідний дискусійний клуб, в якому політики, науковці, парламентарі, прості читачі висловлюють різноманітні, часто-густо полярні точки зору про зовнішньополітичні процеси, економічні і соціальні проблеми, які відбуваються на територіях Союзної держави Білорусі і Росії.

Зовнішні політичні аспекти Союзної держави постійно перебувають в центрі уваги обох країн, про що яскраво свідчить спільна заява президентів Республіки Білорусь і Російської Федерації про недопустимість використання засобів економічного і політичного тиску або примусовості в міждержавних відносинах від 24 лютого 2012 року. Союзний проект Білорусі і Росії продовжує виступати «локомотивом» міждержавної інтеграції на просторах СНД. Про це МЗС Білорусі повідомляє в «Огляді підсумків зовнішньої політики і діяльності МЗС за 2013 рік». Подальшому розвитку процесів союзної побудови сприяли в 2013 році два засідання Вищої Державної Ради, засідання Ради Міністрів Союзної держави, а також реалізація численних союзних програм і проектів. Також в документі йде мова про те, що традиційно тісна координація дій зовнішньополітичних відомств Білорусі і Росії на світовій арені сприяла закріпленню міжнародних позицій обох країн. Основні напрямки цієї взаємодії на перспективу були затверджені в черговій Програмі узгоджених дій в галузі зовнішньої політики – учасників Договору про створення Союзної держави на 2014-2015 рр.

Ці та інші питання знаходять своє відображення на сторінках суспільно-політичного журналу «Союзное государство», який виходить за підтримки союзного бюджету.

На території двох країн регулярно проводяться заходи по інформаційному забезпеченню побудови Союзної держави: прес-конференції, семінари, відеомости, круглі столи, виставки, прес-тури за участю журналістів союзних, російських і білоруських ЗМІ, представників міністерств і відомств Білорусі і Росії.

Вже багато років «Міжнародний центр інтеграційної інформації. Громадський прес-центр Будинку преси» в Мінську цілеспрямовано і плідно займається питаннями інформаційної підтримки побудови Союзної держави. За цей час були проведені десятки самих різноманітних заходів, направлених на популяризацію ідеї білорусько-російського єднання. Крім того, при «Громадському прес-центрі» працює Прес-клуб Союзної держави, на засіданнях якого білоруські журналісти мають можливість в неформальній обстановці обговорювати нагальні питання союзного будівництва. Всі ці заходи знаходять своє відображення в засобах масової інформації Білорусі і Росії [4].

Видавнича діяльність, як інформаційний супровід політичних і інтеграційних процесів, здійснюється Постійним Комітетом Союзної держави з 2000 року. До пріоритетних видавничих проектів відносяться: нормативні правові документи Союзної держави і документи Парламентського Зібрання Союзу Білорусі і Росії; матеріали, що висвітлюють результати союзних програм, їх політичний, економічний і соціальний ефект; інформаційні матеріали союзної тематики в періодичних друкованих засобах масової інформації Білорусі і Росії.

Білоруське керівництво проявляє постійну готовність до діалогу з мас-медіа Росії. Традиційними стали зустрічі Президента Республіки Білорусь О.Лукашенка з журналістами російських федеральних і регіональних ЗМІ. Під час такої традиційної прес-конференції за участю 92 російських журналістів із 46 регіонів, яка відбулася в Мінську 11 жовтня 2013 року, білоруський лідер так сформулював мету спілкування із ЗМІ: «Мій піар тільки в одному – щоб люди в Росії знали про наше життя, про наші проблеми. Для чого? А для того, щоби ми не розійшлися в різні сторони і, не дай Бог, не дивились один на одного по різні сторони барикад. Ось цього ми допустити не повинні»[5].

В жовтні 2013 року в прес-центрі РІА Новини в Москві відбувся експертно-медійний форум «Інформаційний образ Союзної держави», організаторами якого були Постійний Комітет Союзної держави і РІА Новини. Більше 70-ти білоруських і російських журналістів зустрілись для обговорення актуальних питань в сфері медіа. Програма двохденного форуму складалась з доволі цікавих і актуальних питань, а саме: «Медіа підтримка інтеграційних проектів», «Росія і Білорусь в єдиному історичному просторі», «Економіка Росії і Білорусі в контексті євразійської інтеграції», «ЗМІ Союзної держави: вчора, сьогодні, завтра». Слід відзначити, що в якості виступаючих на форумі були запрошені корифеї Союзної держави, люди, які координували і багато в чому ініціювали інтеграційні процеси двох країн, Державний секретар Союзної держави Григорій Капота, замісник голови Комітету Ради Федерації Росії з міжнародних питань Дмитро Кривницький, посол Республіки Білорусь в Росії Ігор Петриненко, зав. кафедрою світової літератури МДІМВ, телеведучий Юрій В'яземський,

професори інституту міжнародних відносин, дипломати, політологи, експерти, журналісти-міжнародники із Білорусі і Росії і багато інших [6].

Основну мету названого заходу можна сформулювати наступним чином: обговорення проблем інформаційного забезпечення діяльності Союзної держави, вироблення спільних рішень з питань інтеграційних процесів за допомогою засобів масової інформації. Тому що не секрет, що інколи російські і білоруські журналісти не достатньо доносять до громадськості все те, що відбувається сьогодні в Союзній державі. Адже з того часу, коли був підписаний союзний договір, минуло багато років.

Учасники форуму обговорили і достатньо складні проблеми Союзної Держави: існує ряд невирішених питань в сфері взаємодії промислових підприємств, актуальне питання прийняття Конституційного акту, можливість введення єдиної валюти, проблеми євразійської інтеграції, не менш важлива і тема інформаційного образу Союзної держави.

Не завжди ЗМІ Росії і Білорусі виявляють глибокий інтерес до питань політичних аспектів побудови Союзної держави. Різноманітність думок по даній темі була настільки широкою, що зробити єдиний висновок доволі складно. Ось, наприклад, радник-посланець Посольства Білорусі в Російській Федерації висловив свою думку з приводу того, що в Росії існує дефіцит об'єктивної інформації про Республіку Білорусь. А якщо вона і існує, то в ній бракує справжнього позитиву. Політика "перегодування" масового читача негативом – це уцелена політика. На думку білоруського дипломата, медійний образ Союзної держави важко назвати цілісним, скоріше він фрагментарний, а справедливий образ Білорусі досить важливий для Росії.

А між іншим, як було відзначено на форумі, журналістика може виступати не тільки в ролі творчого елемента, але і в якості деструктивного фактору: якщо мова йде про критику, то вона повинна бути справедливою і конструктивною. Матеріали, присвячені Союзній державі, повинні бути щирі і неформальні; цікавими не прикрашеними «ізіуминками», а правдивими фактами, які мають бути подані коротко і разом з тим оригінально.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

В умовах наростаючої глобалізації багатогранні білорусько-російські інтеграційні процеси залишаються так само складними і актуальними, і Союзна держава покликана зіграти важливу роль у визначеному упорядкуванні зовнішньополітичних питань Білорусі і Росії. В союзних засобах масової інформації необхідно більше подавати аналітичні матеріали, які містять в собі оцінки, висновки, пропозиції, а саме головне порівнювати (тобто робити порівняльний аналіз) різних точок зору науковців, політиків та інших спеціалістів різноманітних напрямків. Дефіцит правдивої і вичерпної інформації самим негативним чином позначається на підтримці інститутів громадянського суспільства Союзної держави.

На сучасному етапі інформаційного забезпечення зовнішньополітичних аспектів побудови Союзної держави доцільно було б приділити підвищену увагу роботі з електронними ЗМІ; більше проводити пояснювальну роботу в контексті відносин Білорусі і Росії з провідними державами світу і міжнародними структурами; активно контактувати з російськими і білоруськими ЗМІ в країнах ближнього і дальнього зарубіжжя і при цьому забезпечувати їх новими інформаційними матеріалами про діяльність Союзної держави; розробити реально обґрунтовану програму інформаційного забезпечення політичних відносин Республіки Білорусь і Російської Федерації в країнах СНД.

Вступивши в нове тисячоліття, світова спільнота підійшла до питань зовнішніх відносин з новими можливостями, в першу чергу пов'язаними з глобалізацією в сфері засобів масової інформації. На даний час в світі існує потенційна світова прозорість кордонів. Можливо, ЗМІ через медіа новини відкриють для політиків нові засоби удосконалення мистецтва посередництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Наумович А. Особая роль информации / А. Наумович // Союзное Вече. – 2014. – 29 января.
2. Союзное государство: состояние и перспективы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.region.grodno.by/ru/den_inform/sojuznoe-gosudarstvo-sostojanie-i-perspektivy_i_12979.html.
3. СМИ Союзного государства [Электронный ресурс] // Информационно – аналитический портал Союзного государства – Режим доступа: http://www.belrus.ru/press/smi_souznogo_gosudarstva/informatsionno_analiticheskij_portal_souznog.html.
4. Ананич Л. У белорусских и российских журналистов одна миссия – говорить правду / Л.Ананич // Союзное государство. – 2006. – №4. – С. 34-35.
5. Полный текст ежегодной пресс-конференции Президента Беларуси А.Лукашенка // Союзное государство. – 2011. – №9. – С. 2-60.
6. Бушев А. Журналисты Союзного государства обсудили его «информационный» образ [Электронный ресурс] / А.Бушев – Режим доступа: <http://www.rg.ru/2013/10/31/imidzh.html>.